



12.08.2024

Asia/4

Päätettävä tässä kokouksessa

4

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ruoka-aputoimintaan myönnettäviin valtionavustuksiin

HEL 2024-008935 T 03 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antoi sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ruoka-aputoimintaan myönnettäviin valtionavustuksiin seuraavan lausunnon:

1 § Soveltamisala

Ei lausuttavaa

2 § Avustuksen saajat

Asetuksessa esitetty malli, jossa valtionavustus jaetaan keskuskuntien ja hyvinvointialueiden kautta, asettaa ruoka-aputoimijat aiempaa yhdenvertaisempaan asemaan, kun kaikilla ruoka-aputyötä tekevillä järjestöillä on yhtäläinen mahdollisuus hakea valtionavustusta riippumatta siitä kuuluvatko he valtakunnalliseen järjestöön tai järjestöjen yhteenliittymään. Toisaalta samalla on hyvä huomata, että kunnan tai hyvinvointialueen kautta toteutettu valtionavustuksen jakaminen voi tehdä hakuprosessista ruoka-apujärjestöille raskaamman, mikä voi osaltaan sulkea avustuksen ulkopuolelle pieniä järjestöjä, joilla ei ole tällaiseen haku- ja raportointiprosessiin vaadittavia resursseja tai taloushallinnollista osaamista.

Seurakunnilla on suuri rooli ruoka-aputyön kentällä. Helsingissä ruoka-avun kehittämistyötä tehdään vahvassa yhteistyössä evankelisluterilaisen kirkon kanssa, ja seurakunnat ovat järjestöjen rinnalla tärkeimpiä ruoka-avun jakajia. Helsinki pitää perusteltuna, että myös seurakunnat voisivat olla avustuksen saajina ruoka-avun valtionavustuksessa, kun ruoka-avun saaminen ei vaadi seurakuntaan kuulumista tai uskonnolliseen toimintaan osallistumista.

3 § Avustettava toiminta

Helsingin kaupunki pitää hyvänä avustettavan toiminnan tavoitteita ja sitä, että valtionavustuksen ehdoissa edellytetään kunnan ja ruoka-aputoimijoiden välistä yhteistyötä sekä kunnan ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä ruoka-avun käyttäjien palvelutarpeiden tunnistamiseksi.



12.08.2024

Asia/4

4 § Valtionapuviranomainen

Ei lausuttavaa

5 § Valtionavustuksen hakeminen

Ei lausuttavaa

6 § Avustuksen määrä

Avustuksen jakautuminen eri alueille väestömäärän mukaan on selkä ja ennustettava jakokriteeri. Väestömäärän lisäksi avustuksen kohdentumista voisi parantaa huomioimalla väestömäärän lisäksi myös erilaisia huono-osaisuuden ja sosiaalisten ongelmien määrästä kertovia indeksejä, kuten pienituloisten osuutta tai asunnottomuuden määrää alueella.

7 § Avustuspäätös

Helsinki pitää hyvänä mahdollisuutta myöntää valtionavustus kerrallaan kolmeksi vuodeksi ilman vuosittaista hakumenettelyä. Useammaksi vuodeksi kerrallaan myönnettävä avustus keventää sekä kaupungin työtä hankehallinnoijana että pienillä resursseilla toimivien ruoka-aputoimijoiden hanketyön kuormaa. Samalla Helsinki pitää tärkeänä avustuksen käytön raportoinnin keveyttä ja selkeyttä erityisesti pienten avustusten kohdalla. Näin vältetään tilanteita, joissa ruoka-aputyötä tekevälle toimijalle aiheutuu avustuksen hakemisesta ja raportoinnista suhteettoman paljon vaivaa avustuksen määrään nähden. Lisäksi kevyt hankehallinto mahdollistaa valtionavustuksen kohdistumisen mahdollisimman tehokkaasti asetuksen tavoitteiden mukaiseen toimintaan, kun avustusta voidaan kohdentaa enemmän varsinaiseen ruoka-aputoimintaan ja sitä tukevan yhteistyön koordinointiin hankehallinnoijan hallinnollisen työn sijaan.

8 § Hyväksyttävät kustannukset

Helsingin kaupunki pitää hyvänä mahdollisuutta rahoittaa valtionavustuksesta alueellisen hävikkiruokaterminaalin toimintaa. Hävikkiruokaterminaalien toiminta kohdentuu laajasti alueen ruoka-aputoimijoille, ja ne tukevat ruoka-aputoimijoiden välisen yhteistyön ja kehittämisverkostojen muodostumista alueella.

Helsingissä valtaosa pienistä ja keskisuurista ruoka-aputoimijoista on Helsingin kaupungin ja Helsingin seurakuntayhtymän ylläpitämän Stadin safkan hävikkiruokaterminaalin logistiikan piirissä. Näin ollen mahdollinen valtionavustuksen kohdentaminen hävikkiruokaterminaalin logistiikkakustannuksiin kohdistuu valtionavustuksen kohteena oleville



12.08.2024

Asia/4

ruoka-aputoimijoille, ja erityisesti myös niille pienille toimijoille, joilla ei ole resursseja osallistua valtionavustushakuun suoraan.

Henkilöstökustannusten sisällyttäminen avustettaviin kustannuksiin hankehallinnoijan lisäksi myös osatoteuttajille olisi perusteltua. Pienikin henkilöstöresurssi parantaa ruoka-aputoiminnan jatkuvuutta ja vastuullisuutta, kun toiminta ei ole vain vapaaehtoisten varassa. Työntekijäresurssi varmistaa toiminnan elintarviketurvallisuutta ja omavalvontaa sekä vahvistaa vapaaehtoisten ja logistiikan koordinoitua, mikä mahdollistaa vapaaehtoisille keskittymisen varsinaiseen auttamistyöhön.

Mahdollisia muita huomioita ja kommentteja

Valtionavustuksen vakiinnuttaminen on hyvä ruoka-aputoiminnan kehittämisen ja jatkuvuuden kannalta. Samalla on tärkeää varmistaa, ettei ruoka-avusta muodostu sosiaaliturvajärjestelmän osaa. Ruoka-apu on julkista järjestelmää täydentävää apua, joka nojaa ylijäämäruoan hyödyntämiseen. Sen on tarkoitus olla väliaikaista ja akuuteissa kriisitilanteissa tukevaa apua. Ruoka-avulla on myös rooli palveluiden ja sosiaaliturvan ulkopuolelle jääneiden ihmisten tavoittamisessa, ja siksi kuntien, hyvinvointialueiden ja ruoka-aputoimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen on tärkeää.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 17.6.2024 Helsingin kaupungilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ruoka-aputoimintaan myönnettäviin valtionavustuksiin. Lausuntoa on pyydetty 12.8.2024 mennessä. Lausunnon jättämiselle on saatu kaupunginhallituksen kokousaikataulun takia lisää aikaa 13.8.2024 asti.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Titta Reunanen, Kumppanuuspäällikkö, puhelin: 09 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Heinälä, Ruoka-aputoiminnan päällikkö, puhelin: 09 310 24670
anni.heinala(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6



12.08.2024

Asia/4

- 1 Lausuntopyyntö 17.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 17.6.2024, liite, asetusluonnos
- 3 Lausuntopyyntö 17.6.2024, liite, perustelumuiistioluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti